

ffjellige Meninger her i Salen. Nogle have taget disse Folk i Forsvar med megen Varme og ogsaa med stor Dydighed, saaledes som den sidste ærede Taler, der jo har givet mange orienterende Oplysninger med Hensyn til dette Forhold, hvori maasse ikke Enhver her i Thinget har været inde i Forveien, medens et æret Medlem for Bornholm (Kofod) jo ønsker dem alt muligt Ondt og hurtigst mulig Forslyttelse ud af Verden. Jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg tror ikke, at man gennem Indstillingen rammer det, der egentlig er Kjernen i Sagen. Dersom Indenrigsministeren vilde tage Indstillingen til Følge og fremsætte et Lovforslag, der gik ud paa at hæve den Berettigelse, som Beboerne i Hammerum Herred have haft efter Reskriptet af 1741, vilde man ikke komme meget videre derved; thi Forordningen af 1845 og Næringsloven af 1857 give Landbostanden — ikke blot i Hammerum Herred, men over hele Landet — en Berettigelse, der, saavidt jeg kan se, gaar fuldbommen saa vidt som den Ret, der ved Reskriptet af 1741 gives Hammerum Herred. Dersom man altsaa vil ramme Sagen, bliver man nødsaget til at forandre Næringsloven, og jeg vil sige, at det saa ikke vilde blive i liberal Betydning. Hvis det derfor skal være Maalet for vore Bestræbelser albrig at gaa tilbage, men kun at udvikle Forholdene saaledes, at, hvad der er givet af Frihed, ikke maa borttages, kan man ikke komme til at lovgive paa den Maade som her indstillet af Udvalgets Mindretal. Det er ikke blot en Berettigelse for alle Landets Landbrugere til at forhandle disse Husflidsprodukter, som er givne gennem Lovgivningen, men der er Fortolkninger deraf, som gjøre det idetmindste overordentlig vanskeligt at forbyde dem at forhandle en overordentlig stor Del af Husflidsprodukterne. Vi have nemlig Høiesteretsdom for, at det er ingenlunde nogen Betingelse for, at Husflidsprodukter maa ombydes og salgholdes, at de ikke ere tilvirkede af fremmede Stoffer. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) nævnedes en Høiesteretsdom, som jeg ikke kjender; men en Overretsdom have vi ialtsald, som siger, at den Omstændighed, at Husflidsprodukterne ere tilvirkede paa Maskine, forhindrer ikke, at de betragtes som Husflidsprodukter. Men under disse Omstændigheder er det overordentlig vanskeligt at skelne imellem, hvad der virkelig er tilvirket som Husflidsprodukter og hvad ikke. De fleste Klager, som jeg har hørt, gaa ikke i den Retning, som den sidste ærede Taler ansøgte, at Politimestrene ere for aarvaagne og tage for haardt paa de Enkelte, men gaa i modsat Retning, nemlig, at de ikke ere meget tilbøjelige til at tage sig af den Slags Sager, og det kan jeg godt forstaa, thi disse Sager ere meget vanskelige at komme tilbunds i. Jeg tvivler ikke om, at der er enkelte Tilfælde, hvor Politimestrene kunne føle sig foranledigede til at tage sig stærkt af Sagen,

idet der jo kan være Overdrivelser i den brugte Fremgangsmaade; men det er jo ialtsald Justitsministeren, man maa henholde sig til i Spørgsmaal af denne Natur. Uden for Dieblirket at komme dybere ind paa Sagen, end jeg allerede er kommen, skal jeg blot bemærke, at jeg altsaa maa vide, om det er Indstillingens Mening, at man skal søge Næringsloven af 1857 forandret, thi hvis det ikke er Meningen, tror jeg ikke, at man kommer til et Resultat i den Retning, som det Mindretal, der har gjort Indstillingen, ønsker. — Med Hensyn til det Forslag, der er gjort om, at man skal søge at staffe en Mand nogen Erstatning for det Tab, han har lidt ved at komme til at etablere en Næring indenfor den befalede Afstandsgrænse, skal jeg overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) bemærke, at det jo vistnok vil have sine Vanskeligheder nærmere at faae undersøgt, ved hvis Feil eller Forsømmelse den paagjældende Mand er kommen i den Stilling, hvori han nu befinder sig. Det vil erindres, at den Detailist, hvis uheldige Stilling har givet Anledning til Fremstættelse af et Lovforslag, som vi nylig have behandlet her, har faaet sit Næringsbevis for ca. 14 Aar siden. Jeg veed ikke, hvor længe det er siden, at den her omhandlede Mand har faaet det, og da den paagjældende Embedsmand er død, bliver det jo meget vanskeligt at bevise, ved hvis Feil Forholdet er fremkommet, saa meget mere, som jeg tror, at der er Grund til at være Tvivl om, hvilke Forpligtelser Dyrigheden og de, der søge Bevilling, have med Hensyn til Garanti for, at den ønskede Bevilling kan erhverves overensstemmende med Lovens Bestemmelser. Smidlertid kan der jo i saa Henseende gjøres et Forsøg, og jeg skal søge at staffe den Underretning, som jeg uden altfor stor Omstændelighed kan tilvejebringe. Hvorvidt der er Anledning til at søge Oplysninger angaaende andre Tilfælde, derom tør jeg ikke sige Noget i Dieblirket. Jeg veed kun, at det er opgivet mig i det paagjældende Departement af Indenrigsministeriet, at de Tilfælde af denne Natur, som man har haft i Aarenes Løb, have været saa; men hvis man vil give sig til at søge Oplysninger paa en mere almindelig Maade, er jeg rigtignok bange for, at der kan komme flere Fordringer og Reklamationer, end man egentlig kunde ønske, og man maa dog ikke ligesom opfordre Folk til at fremkomme med tvivlsomme Fordringer paa Statskassen. Smidlertid, jeg skal have min Opmærksomhed henvendt paa Sagen, uden at jeg dog her tør paatage mig bestemte Forpligtelser.

Sagd: Jeg vil blot yde det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) min dybtstelte Tak for den ligesaa venlige som bestedne Maade, hoorpaa han tilbød at give Udvalget eller dog det her omhandlede Mindretal et Kursus i